

วิธีดำเนินการวิจัย

การติดตามผลบัณฑิตที่จบจากวิทยาลัยครูภาคกลาง เป็นเรื่องที่สำคัญต่อการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยครูเป็นอย่างมาก เพราะการทราบถึงการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่จบจากวิทยาลัยครูภาคกลางในสภาพที่เป็นจริงและที่ทองการในความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา ตลอดจนเขตจังหวัดที่สอนและทำงาน จะช่วยในการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยครูให้มีประสิทธิภาพ สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจะดำเนินเป็นขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การเลือกตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การทดลองเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบัณฑิตที่จบจากหลักสูตรของสภาการศึกษาศึกษา 2519 ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2521 และปีการศึกษา 2522 จากวิทยาลัยครูภาคกลาง 5 สถาบัน คือ วิทยาลัยครูเทพสตรี วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ วิทยาลัยครูระยอง และวิทยาลัยครูจันทบุรี จำนวน 300 คน และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตอีก 300 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 600 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งสร้างขึ้นตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพของครู และการติดตามผลของในประเทศและต่างประเทศ แล้วจึงสร้างแบบสอบถามที่กำหนดสมรรถภาพของครูที่ดี แบบสอบถามนี้จึงครอบคลุมด้านบุคลิกภาพ ด้านการสอน ด้านทัศนคติต่ออาชีพครู และค่านิยมมนุษยสัมพันธ์

2. จัดทำแบบสอบถามสำหรับบัณฑิตและครูบังคับบัญชา

แบบสอบถามจะมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศ สถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษา วิชาเอกที่สำเร็จ ระดับชั้นที่สอน สังกัดของโรงเรียน ประสบการณ์การเป็นครูก่อนเข้าวิทยาลัยครู ชั่วโมงที่สอน วิชาที่สอน และงานนอกเหนืองานสอน

ตอนที่ 2 ความสามารถในการปฏิบัติงานที่บัณฑิตมีในสภาพที่เป็นจริงและที่ทองการ กับสถานที่พัฒนาความสามารถ มี 55 ข้อ แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 สรรวจความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่มีในสภาพจริงและที่ทองการ ในด้านบุคลิกภาพ ด้านการสอน ด้านทัศนคติต่ออาชีพครู และค่านิยมมนุษยสัมพันธ์ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินค่าความสามารถในการปฏิบัติงานในสภาพที่เป็นจริง และที่ทองการ โดยกำหนดค่าให้ดังนี้

- 5 มากที่สุด
- 4 มาก
- 3 ปานกลาง
- 2 น้อย
- 1 น้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 สํารวจสถานที่ที่พัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต โดยกำหนดว่าได้พัฒนามาจากวิทยาลัยครูที่บัณฑิตจบการศึกษา โรงเรียนที่ปฏิบัติงาน หรือ สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ

แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา จะมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลเกี่ยวกับบัณฑิตในบังคับบัญชา เรื่องวิชาเอกที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษา ประสบการณ์การเป็นครูก่อนเข้าวิทยาลัยครู

ตอนที่ 2 สํารวจความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่มีในสภาพจริง และที่ต้องการ ในด้านบุคลิกภาพ การสอน การทัศนคติต่ออาชีพครู และ ความมนุษยสัมพันธ์ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานใน สภาพที่เป็นจริงและที่ต้องการ

การทดลองเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการติดตามผลของกรม การฝึกหัดครู และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พิจารณาตรวจแก้ไข เพื่อนำมาปรับปรุงให้ เหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาในแต่ละข้อความโดยให้ความชัดเจน เป็นที่เข้าใจตรงกัน แล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามขึ้นใหม่เพื่อนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2521 และ 2522 จากวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน และ ผู้บังคับบัญชาร่วมอีก 20 คน โดยส่งทางไปรษณีย์ แล้วนำผลที่ได้จากการทดลองใช้แบบสอบถาม นี้ มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นบัณฑิตที่จบจากวิทยาลัยครูภาคกลาง ปีการศึกษา 2521 และปีการศึกษา 2522 และ ผู้บังคับบัญชา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยคัดลอกรายชื่อบัณฑิต ปีการศึกษา 2521 และปีการศึกษา 2522 ของวิทยาลัยครูภาคกลาง จากเอกสารในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา วิทยาลัยครูทั่วประเทศ ปีการศึกษา 2521 และปีการศึกษา 2522 ขอความร่วมมือจากกองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู ซึ่งได้รวบรวมที่อยู่ ที่ทำงานของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูทั่วประเทศ เอาไว้ รวมทั้งขอความร่วมมือจากแผนกทะเบียนของวิทยาลัยครูภาคกลางทั้ง 5 แห่ง ได้รายชื่อและสถานที่ทำงานของบัณฑิตรวมทั้งหมด 300 คน

หลังจากนั้น ได้ส่งแบบสอบถามไปยังบัณฑิตที่จบจากวิทยาลัยครูภาคกลาง 300 ฉบับ และผู้บังคับบัญชาอีก 300 ฉบับ โดยส่งทางไปรษณีย์พร้อมกับจดหมายขอความร่วมมือไปด้วย การตอบแบบสอบถามครั้งที่หนึ่งให้เวลาในการตอบ 15 วัน ถ้าผู้ตอบไม่ส่งแบบสอบถามกลับมาในเวลาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามเตือนไปอีกครั้งหนึ่ง ให้ระยะเวลาในการตอบ 15 วัน เช่นเดียวกัน ผลจากการเก็บข้อมูล ปรากฏว่า จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทางไปรษณีย์ทั้งของบัณฑิตและของผู้บังคับบัญชา รวมทั้งสิ้น 600 คน ได้กลับคืนมาเป็นจำนวนทั้งสิ้น 420 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนผู้รวมมือตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน		ร้อยละ
	แบบสอบถาม ที่ส่งไป	แบบสอบถาม ที่ได้รับคืน	
อาจารย์ใหญ่	97	66	64.02
ครูใหญ่	150	98	65.33
ผู้อำนวยการ	50	35	70.00
รองอธิการ	3	2	66.66
บัณฑิตวิทยาลัยศรีเทพสตรี	120	72	60.00
บัณฑิตวิทยาลัยศรีนครศรีอยุธยา	105	77	73.33
บัณฑิตวิทยาลัยศรีเพชรบุรีวิทยาลัยสงครน	51	43	85.31
บัณฑิตวิทยาลัยศรีระยอง	15	11	73.33
บัณฑิตวิทยาลัยศรีจันทร์บุรี	19	16	84.21
รวม	600	420	70.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ นำมาวิเคราะห์ โดยนำแบบสอบถามทั้งหมด ทั้งตอนที่ 1 และตอนที่ 2 มากรอกข้อมูลที่ไ้ลงในแบบรหัส (Coding Form) เพื่อใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์คำนวณหาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ในการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลที่เป็นลักษณะภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และสถานที่ที่ตอบ

ความสามารถในการปฏิบัติงาน จะวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่มีในสภาพจริง และที่ต้องการ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ผู้วิจัยได้แยกวิเคราะห์เป็น 3 ส่วน คือ

ก. การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่มีในสภาพจริงและที่ต้องการของบัณฑิต และผู้บังคับบัญชา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยรายข้อในแต่ละคาน

จากการคำนวณค่าเฉลี่ยดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ในการคิณน้ำหนัก ค่าเฉลี่ยของแต่ละช่วงความคิดเห็น ดังนี้

4.50 - 5.00 แสดงว่า มีความสามารถในการปฏิบัติงานมากที่สุดหรือต้องการมากที่สุด

3.50 - 4.49 แสดงว่า มีความสามารถในการปฏิบัติงานมากหรือต้องการมาก

2.50 - 3.49 แสดงว่า มีความสามารถในการปฏิบัติงานปานกลางหรือต้องการปานกลาง

1.50 - 2.49 แสดงว่า มีความสามารถในการปฏิบัติงานน้อยหรือต้องการน้อย

1.00 - 1.49 แสดงว่า มีความสามารถในการปฏิบัติงานน้อยที่สุดหรือต้องการน้อยที่สุด¹

ข. เปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานที่บัณฑิตมีในสภาพจริง และที่ต้องการ ในแต่ละขอแต่ละคาน ในทัศนะของบัณฑิต และผู้บังคับบัญชา และเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานในสภาพจริงระหว่างผู้มีประสบการณ์การเป็นครูก่อนเข้าวิทยาลัยครูกับผู้ไม่มีประสบการณ์ในทัศนะของผู้บังคับบัญชา โดยใช้ค่าที (t - test)

ค. เปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานที่บัณฑิตมีในสภาพจริงใน

¹ John W. Best, Research in Education (Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall, 1970), p. 178.

แต่ละขอ แต่ละด้านของบันทึกครุศาสตร์ **ระหว่างบันทึกในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์**
กับบันทึกในกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ และบันทึกในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ ในทัศนะของผู้บังคับ-
บัญชา โดยใช้ค่าเอฟ (F - test) และเมื่อพบว่าบันทึกในแต่ละกลุ่มวิชามีความแตกต่าง
กัน ก็จะมีการทดสอบทีละคู่ เพื่อจะได้ทราบว่าบันทึกกลุ่มใดมีความแตกต่างกัน โดยใช้วิธี
ทดสอบของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

การเสนอผลแต่ละตอน จะเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางและบรรยายความ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย